

**Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament**

Via Laietana, 14, 4a
08003 Barcelona
Tel. 93 554 54 00
Fax 93 554 78 05

ENFOCAMENT DE GÈNERE I BASAT EN DRETS HUMANS **(EGiBDH)**

**Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament**

**Generalitat
de Catalunya**

**Generalitat
de Catalunya**

ENFOCAMENT INTEGRAT DE GÈNERE I BASAT EN DRETS HUMANS (EGiBDH)

Índex continguts

1. Què és l'EGiBDH?

Definició

2. Per a què el volem implementar?

Objectius de l'EGiBDH

3. En que es concreta?

Elements principals

Conceptes i criteris claus de l'EGiBDH

4. Per què la cooperació catalana aposta per aquest enfocament?

Justificació i fonaments

5. Quines implicacions té?

Conseqüències

6. Com podem aplicar-lo?

Aplicabilitat- Praxis

a) En programes i projectes

b) En les organitzacions

1. Què és l'EGiBDH? (Definició)

L'EGiBDH integra en un de sol l'enfocament de gènere i l'enfocament basat en Drets Humans com a eix vertebrador estratègic, operatiu i organitzatiu de la Política de cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

En concret l'EGiBDH és un enfocament en construcció que posa al centre de la cooperació al desenvolupament les persones, les relacions de gènere i els Drets Humans amb la finalitat de transformar les desigualtats existents per així assolir la justícia social i la igualtat efectiva de les dones i els homes.

L'EGiBDH és també un marc conceptual i d'anàlisi, una estratègia, una metodologia i alhora una praxis que cerca analitzar i eradicar les causes estructurals que provoquen vulneració dels Drets Humans, desigualtats i discriminació envers les dones, en tots els àmbits (econòmic, laboral, polític, social, cultural).

L'EGiBDH recull la vessant política de l'enfocament de gènere desenvolupat per la crítica feminista al sistema patriarcal que situa al centre: la sostenibilitat de la vida humana i ambiental, una nova redistribució del treball de cura i productiu, la pau i una vida lliure de violències, els drets sexuals i reproductius i els drets econòmics, laborals i polítics de les dones, entre d'altres.

La Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW¹) esdevé el marc de referència en establir un consens sobre el que s'entén per discriminació envers les dones i una agenda per lluitar contra aquesta discriminació. Aquest marc es completa amb la Declaració i Plataforma d'Acció de Beijing, i el seu programa de compromisos a assolir en relació amb els drets de les dones. Alhora, altres standards de Drets Humans que incorporin la perspectiva de gènere també poden contribuir com a marc de referència per la igualtat i l'equitat entre les dones i els homes.

L'EGiBDH recull de l'enfocament de drets l'orientació a la promoció i la protecció dels Drets Humans amb especial èmfasi als Drets Humans de les dones. Suposa, per tant, partir dels Drets Humans, individuals i col·lectius, com a marc de referència i situar el seu respecte, protecció i garantia com a fonaments i com a eines de les polítiques i intervencions.

La cooperació catalana parteix d'una visió que supera el concepte de dret en la seva accepció únicament jurídica i aborda tant l'agenda que vincula les institucions responsables de garantir l'exercici dels drets –en la quàdruple dimensió de reconèixer, respectar, protegir i garantir– com aquella relacionada amb l'acció col·lectiva per exigir el seu exercici efectiu. Així, les prioritats poden dirigir-se a les diferents parts implicades: les institucions que són titulars d'obligacions (amb especial atenció als poders públics); els i les titulars dels drets (persones i col·lectius); i els i les titulars de

¹ La Convenció sobre l'Eliminació de totes les formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW) va ser adoptada el 1979 per l'Assemblea General de les Nacions Unides. Sovint es descriu com una declaració internacional de drets de les dones. La Convenció consta d'un preàmbul i 30 articles, i defineix el que constitueix discriminació contra la dona establint una agenda per a l'acció nacional per tal de posar fi a aquesta discriminació.

responsabilitats (entre els quals s'inclouen les empreses, ONGD, mitjans de comunicació, comunitats, etc.).

2. Per a què el volem implementar? (Objectius)

Els principals objectius que pretén assolir l'EGiBDH són:

- Transformar les relacions desiguals de poder en tots els àmbits (públics i privats), acarant les causes estructurals socials, econòmiques, polítiques i culturals patriarcal que perpetuen les desigualtats de gènere entre les dones i els homes.
- Materialitzar els Drets Humans per a totes les persones, col·lectius i pobles prioritzant els tradicionalment exclosos on la vulnerabilització dels seus drets és major, fent especial èmfasi en les dones i les nenes per la desigualtat estructural i discriminació que viuen.

3. En què es concreta l'EGiBDH? (Elements i conceptes claus)

a) Elements principals de l'EGiBDH

L'Enfocament integrat de gènere i basat en Drets Humans inclou els següents elements claus :

- El punt de partida de l'enfocament són **les causes estructurals** (socials, polítiques, econòmiques i culturals) **que provoquen desigualtats i vulneració dels Drets Humans per a transformar-les**. L'anàlisi de les causes estructurals inclou l'anàlisi de les relacions de poder i desigualtats de gènere així com de les estructures que les sostenen, l'anàlisi de les discriminacions en les societats, i alhora l'anàlisi causal de vulneració dels Drets Humans des de la seva interdependència i indivisibilitat i no com a drets aïllats.
- **El gènere i les desigualtats de gènere i les interseccionalitats** (diversitats) són centrals. Els principis de igualtat i no discriminació són pilars fonamentals dels Drets Humans, per tant cal tenir en compte les desigualtats de gènere en totes les actuacions. D'acord amb la Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW), cal explicitar la perspectiva de gènere, perquè no s'evapori sota principis més genèrics, com ha succeït històricament. Alhora l'EGiBDH posa especial èmfasi en les interseccionalitats. Aquestes mostren com les desigualtats de gènere que viuen les dones s'entrecreuen amb altres formes de discriminació que agreugen i empitjoren l'exercici ple dels seus Drets Humans. Aquestes discriminacions múltiples són el sexe, l'edat, la nacionalitat, l'ètnia, l'origen, la classe social, la discapacitat, o l'opció sexual, entre d'altres. L'enfocament de gènere fa especial èmfasi en aquestes interseccionalitats per apoderar aquells col·lectius de dones més de base que viuen diverses formes de discriminació, cap a la recerca de la seva

igualtat efectiva i el seu ple desenvolupament. Alhora l'EGiBDH ajuda a treballar la noció de interseccionalitat des del principi de la interdependència dels drets.

- **El respecte, protecció, garantia i exercici dels Drets Humans i en especial els Drets Humans de les dones** són centrals en l'enfocament com a finalitat i fent el nexa en els mitjans o processos per assolir-ho que també han de respectar i complir els Drets Humans i els seus principis.
- En concret s'emfatitza el **potencial transformador dels Drets Humans**, o dit d'una altra manera: l'exigència no s'esgota en el reconeixement formal del dret sinó que s'han de garantir totes les dimensions² (disponibilitat, accessibilitat, qualitat, acceptabilitat, assequibilitat i sostenibilitat en el temps) i els principis (no-discriminació, accés a la informació, participació, rendició de comptes). Alhora els drets també creen obligacions pels poders públics que els han de protegir i garantir.
- **Les persones** o grups fita deixen de ser beneficiàries de l'ajut per esdevenir **titulars de drets**. Les necessitats de les persones s'interpreten en clau de drets, i es reconeix a la persona com a subjecte actiu dels seus processos i decisions. Els i les **titulars d'obligacions** són els poders públics que han de respectar, protegir i garantir els Drets Humans en totes les seves dimensions. Per la seva banda els i les **titulars de responsabilitats** es consideren els actors privats que no són sector públic (empreses, ONGs, mitjans de comunicació, però també les famílies, les comunitats i les persones individuals).
- Les actuacions se centren especialment en els **grups exclosos o col·lectius potencialment vulnerables o en situació de vulnerabilitat**. I dins d'aquests grups, es considera el col·lectiu de dones en la seva diversitat com a subjectes especialment discriminats dins dels propis grups desfavorits.
- La **participació** és un aspecte clau, especialment en el procés de presa de decisions. Això implica que els actors de desenvolupament han de facilitar mecanismes i espais de participació de manera que els col·lectius tradicionalment exclosos puguin elevar la seva veu i demandes, participant en els processos de desenvolupament, facilitant les estratègies necessàries perquè dones i homes puguin participar en igualtat de condicions. Entendre la participació com un dels principis dels Drets Humans suposa una exigència per a qualsevol organització, ja que és a través de la participació que els col·lectius transcendeixen la seva posició de beneficiaris i accedeixen a la consciència de ser subjectes de drets. La participació és al mateix temps una finalitat ja que es

² Veure annex 1: Dimensions dels Drets Humans

propicia l'apoderament de les persones que es conceben i actuen com a titulars de drets.

- **L'apoderament de titulars de drets** és essencial per prendre decisions i participar activament en la gestió de les seves vides i la resolució de conflictes. L'apoderament s'entén com el procés gradual d'increment de poder de titulars de drets per configurar i prendre decisions sobre les qüestions que els afecta, així com per exigir els seus drets. Aquest apoderament requereix un procés gradual que comença amb el coneixement crític del contingut dels drets, els rols diferenciats i responsabilitats que cada persona té en el seu exercici, amb especial atenció als col·lectius tradicionalment exclosos. L'apoderament té una dimensió individual (personal) i una dimensió col·lectiva (política, social, econòmica i cultural) alhora que implica transformar el concepte de poder tradicional en noves accepcions del poder més horitzontal, democràtic i participatiu.
- **L'enfortiment de capacitats de titulars de drets, obligacions i responsabilitats** és també essencial. En el cas de titulars de drets s'han d'enfortir capacitats per reclamar, exigir i incidir en les decisions que els afecten i en el cas de la resta de titulars per respectar, defensar i realitzar els drets com a obligacions i responsabilitats.
- **La rendició de comptes** esdevé prioritària. S'ha d'avaluar si el procés resultant ha generat apoderament, i si ha permès mesurar els resultats i impactes obtinguts, d'acord amb els Drets Humans i la igualtat de gènere.
- Cal tenir en compte els **processos**, és a dir la manera com s'aconsegueixen els resultats. Els processos implementats en la persecució dels objectius de desenvolupament han de materialitzar en sí mateixos els principis dels Drets Humans, inclòs el principi d'igualtat i no discriminació, aplicant els drets de les dones. En l'EGiBDH els processos són tan importants com els resultats i per tant cal una coherència entre ambdós.
- Calen **aliances estratègiques i corresponsabilitat** de tots els actors i del conjunt de la societat, especialment els homes, en la transformació. En aquest sentit, el diàleg social i el diàleg de polítiques seran essencials.

b) Conceptes i criteris claus de l'EGiBDH

La cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya ha prioritzat 5 conceptes que ha concretat en diferents criteris per a la valoració dels programes i

projectes en les bases de la Convocatòria 2015 (experiència i capacitats de les parts, pertinença, transformació, participació, rendició de comptes i sostenibilitat).

Aquests conceptes des de la mirada de l'enfocament integrat de gènere i basat en Drets Humans es reinterpreten de la següent manera:

Capacitats

En termes generals es defineixen com les habilitats i els recursos propis de les persones, organitzacions i la societat en el seu conjunt per gestionar i resoldre els seus assumptes amb èxit. És un procés endogen que no pot ser imposat des de fora però que pot incentivar-se, promoure's i ser acompanyat.

Pertinença

S'especifica a través de l'anàlisi del context de l'actuació, la situació i requeriments de la població així com el grau d'adequació de l'actuació amb els marcs normatius internacionals, regionals i nacionals sobre igualtat de gènere, Drets Humans i Drets Humans de les dones.

Més en concret inclou:

- ✓ Una anàlisi integral de la situació objecte d'interès plasmada en la situació normativa i de dret del context, una anàlisi de gènere, causal i situacional.
- ✓ Alineació de la planificació de l'actuació amb els Drets Humans, Drets Humans de les dones i la igualtat de gènere.
- ✓ Anàlisi de la participació de titulars de drets, responsabilitats i obligacions, impactes de la vulneració de drets i els efectes diferenciats entre dones i homes
- ✓ Anàlisi de capacitats i/o vulnerabilitats sobre les que es pretén incidir.

Transformació

Per avançar en la igualtat de gènere, els Drets Humans i en concret els Drets Humans de les dones, cal canviar les estructures socials, econòmiques, polítiques i culturals que les perpetuen. Cal doncs centrar la transformació en els següents aspectes:

- ✓ Qüestionament de les estructures globals de inequitat i l'eradicació de models basats en l'explotació i la desigualtat així com pràctiques perjudicials i discriminatòries contra les dones.
- ✓ Potenciació d'alternatives que situïn al centre la sostenibilitat de la vida humana i ambiental, visibilitzant la importància política de l'àmbit reproductiu amb especial èmfasi al dret a la cura i l'autocura.
- ✓ Abordatge de les desigualtats des de múltiples dimensions i aliances per la seva complexitat.
- ✓ Reducció de bretxes de desigualtat i de vulneració de drets a través de l'apoderament de titulars de drets i l'enfortiment de capacitats de tots els i les titulars.

- ✓ Increment de la consciència sobre les desigualtats i les violacions dels Drets Humans a través de la conscienciació, l'educació, la formació i la investigació, la incidència política, la denúncia i la mobilització social
- ✓ Enfortiment del teixit social organitzat i context favorable a la incidència social i ciutadana per l'exigència i defensa dels Drets Humans

Participació

Es considera com un dret i una exigència democràtica i no només com un procés que ha de promoure la generació de coneixement col·lectiu i anàlisi conjunt per a la presa de decisions compartida, horitzontal i transformadora.

En aquest sentit des de l'EGiBDH cal posar especial atenció a:

- ✓ La qualitat de la participació, és a dir el grau i forma de participació de titulars de drets, obligacions i responsabilitats en tot el cicle de la intervenció, valorant el seu grau d'incidència en la presa de decisions amb especial èmfasi a la participació dels i les titulars de drets.
- ✓ Els obstacles i barreres a la plena participació de les dones i altres col·lectius tradicionalment exclosos, prenent mesures per la seva inclusió.
- ✓ La incorporació de mecanismes perquè els beneficis de la intervenció es distribueixin equitativament.
- ✓ La visibilització d'aliances i col·laboracions així com mecanismes de coordinació i resolució de conflictes consensuats.

Rendició de Comptes

Des de l'EGi BDH es refereix un dret dels i les titulars drets i una obligació de titulars d'obligacions tal i com s'especifica en els compromisos internacionals de Accra i Busan³.

En concret rendir comptes significa avaluar el procés participativament, si es promou l'apoderament l'enfortiment de capacitats, així com els resultats i impactes obtinguts, valorant les fites aconseguides i si aquestes són transformadores i coherents amb la igualtat de gènere i els Drets Humans.

Alhora la rendició de comptes implica la necessitat de transparència en els processos i en l'ús dels recursos així com el seu impacte en les dones, entre altres grups exclosos, i els ecosistemes.

L'avaluació dels processos i la gestió d'aquest coneixement contribueix a la transformació social perquè apodera les persones com a titulars de drets i facilita eines per a l'exigibilitat. Per aquest motiu, s'orienten a la ciutadania catalana però també i molt especialment a la ciutadania dels països del sud i mostren els efectes i els impactes de les actuacions sobre les relacions de poder i les bretxes de gènere.

Sostenibilitat

Mesura en que la intervenció potencia factors (apoderament, participació i principis dels Drets Humans) que esdevenen clau per la consecució de la igualtat de gènere,

³ Tercer Fòrum d'Alt Nivell sobre l'Eficàcia de l'Ajut (Accra 2008) i Quart Fòrum d'alt Nivell sobre l'Eficàcia del Desenvolupament (Busan 2011).

els Drets Humans i els Drets Humans de les dones, de tal manera que es mantinguin en el temps.

La noció de sostenibilitat va lligada a la seva triple dimensió (ambiental, social i econòmica) que des de l'EGiBDH es reinterpreta en la interconnexió entre sostenibilitat social, ecològica i sostenibilitat de la vida.

4. **Per què la cooperació catalana aposta per l'EGiBDH? (Justificació i fonaments)**

La Política de Cooperació al desenvolupament de la Generalitat reflectida en el Pla director 2015-2018, situa en una posició de centralitat l'enfocament de gènere i basat en Drets Humans individuals i col·lectius, pel seu caràcter transformador i d'apoderament dels col·lectius més exclosos i per la seva clara orientació a l'enfortiment de capacitats i reducció de vulnerabilitats. Les aportacions fetes des de cadascun d'aquests enfocaments s'integren en el Pla director i n'impregnen la missió, els objectius estratègics i específics i el seu desplegament en una proposta d'implementació.

5. **Quines implicacions té? (Conseqüències)**

Assumir aquest enfocament per part de la cooperació catalana té una sèrie d'implicacions generals, en relació amb l'aposta estratègica i en relació amb la proposta d'implementació del Pla director 2015-2018.

a) **Implicacions Generals**

- La política de cooperació catalana contribuirà a respectar, protegir i garantir els Drets Humans i a impulsar la igualtat de gènere, posant especial èmfasi en els drets de les dones i els drets col·lectius dels pobles.
- Les actuacions estan centrades en l'apoderament dels i les titulars de drets i en l'enfortiment de capacitats dels i les titulars de drets, d'obligacions i responsabilitats per reclamar i complir amb les obligacions relacionades amb els Drets Humans i els drets de les dones.
- Els processos estan impulsats i guiats per les normes i principis de Drets Humans, els drets de les dones i els compromisos amb la igualtat de gènere.

b) **Aposta estratègica**

- Entendre l'enfocament de gènere i drets com una responsabilitat compartida. L'enfocament de gènere permet identificar els factors que obstaculitzen a les dones l'exercici ple dels seus drets tant en la seva dimensió individual com col·lectiva. Al mateix temps, permet fer una lectura renovada als Drets Humans en l'espai privat que havien estat concebuts sota paràmetres androcèntrics centrats en l'espai públic.

- Consolidar l'estratègia dual provinent de l'enfocament de gènere que combini l'adopció d'objectius específics orientats a la promoció dels drets de les dones i el seu apoderament, juntament amb l'aplicació de la perspectiva de gènere que entri com a corrent principal (*mainstreaming de gènere*) en el conjunt de les polítiques de cooperació i les actuacions: disseny, aplicació, seguiment i avaluació.
- Adoptar, els Drets Humans de les dones com a element estratègic de la Política de cooperació catalana i la seva defensa, protecció i garantia com a prioritat per avançar en un desenvolupament humà sostenible i inclusiu de tota la societat. En concret l'objectiu estratègic del Pla director 2015-2018 es concreta en: *Contribuir a la defensa, garantia i exercici dels Drets Humans de les dones que permetin la transformació de les estructures que perpetuen les desigualtats entre homes i dones.*
- Incorporar la dimensió col·lectiva dels Drets Humans, com a tret distintiu de la cooperació catalana i per tal d'acompanyar processos d'aprofundiment democràtic i bon govern. Específicament el Pla director 2015-2018 incorpora com a objectiu estratègic: *Contribuir a la governança democràtica mitjançant el respecte, protecció i exercici efectiu dels drets col·lectius dels pobles per decidir sobre el seu futur i promoure la llengua i la cultura que els són pròpies.* En aquest cas des de l'EGiBDH es farà èmfasi als col·lectius de dones per la discriminació estructural que viuen amb mesures específiques, remarcant que els drets culturals no poden promoure desigualtats ni discriminacions envers les dones, tal com indica la CEDAW.
- Acabar les causes estructurals de les desigualtats i les violacions dels drets prioritzant l'acompanyament a processos de canvi enlloc de la provisió directa de serveis: apoderar i enfortir capacitats als i les titulars de drets, per reivindicar-los i exercir-los, i enfortir capacitats a titulars d'obligacions per garantir el seu compliment.

c) **Proposta d'implementació**

- Transitar des de la posició de donant, cap a una posició de soci i actor internacional responsable amb capacitat d'elaborar agenda i fer incidència. Així, incidir en el conjunt de l'acció en cooperació entesa com l'acció encaminada a influir sobre titulars de responsabilitats i obligacions, d'acord amb l'exigibilitat dels drets i per eliminar les causes que generen les desigualtats.
- Preveure que els processos de canvi són complexos i lents i desenvolupar instruments que permetin acompanyar-los adequadament des de l'horitzontalitat i l'intercanvi de coneixement.
- Incorporar nous agents a la Política de cooperació i treballar pel seu apoderament: organitzacions de Drets Humans, moviments dones i feministes, moviments socials i xarxes.

- Aplicar els elements analítics i les estratègies de la perspectiva de gènere consistents en l'enfocament basat en drets a la planificació, seguiment i avaluació de la política i de les actuacions: i) transversalització del gènere i apoderament de les dones; ii) la divisió sexual del treball; iii) necessitats pràctiques i interessos estratègics de les dones respecte als homes; iv) rols i identitats de gènere; v) condició i posició de gènere; vi) accés, control i ús de recursos i beneficis; vii) relacions de poder entre homes i dones; viii) espai públic i espai privat.
- Aplicar en la planificació de la política i la definició de les actuacions, principis que són propis de l'enfocament de basta en drets i consistents en l'enfocament de gènere: i) la vinculació amb els Drets Humans; ii) la participació; iii) la transparència i la rendició de comptes; iv) l'enfortiment de capacitats; iv) la igualtat i no-discriminació amb especial atenció als col·lectius amb situació de més vulnerabilitat.
- Incloure els sistemes i mecanismes de protecció i garantia dels Drets Humans i aquells específics per als Drets Humans de les dones com a fonts d'informació i anàlisi i com a objecte d'ús en accions especialment en l'àmbit de la incidència política.
- Incloure el potencial transformador dels Drets Humans, incidint en totes o en algunes de les seves dimensions (disponibilitat, accessibilitat, qualitat, acceptabilitat, assequibilitat i sostenibilitat en el temps), així com incloure els principis de no-discriminació, accés a la informació, participació i rendició de comptes.

6. **Com podem aplicar-lo? (Aplicabilitat- Praxis)**

L'EGiBDH té una dimensió operativa que ha d'impregnar els programes i projectes de cooperació al desenvolupament així com també una dimensió organitzativa que ha impregnar les estructures i funcionament dels organismes agents de la cooperació al desenvolupament per coherència interna i externa.

a) **En programes i projectes de cooperació al desenvolupament**

En el cicle de programes i projectes de cooperació al desenvolupament s'haurà d'incloure l'enfocament en totes les seves fases (planificació, implementació, seguiment i avaluació). Els elements més rellevants a tenir en consideració per incorporar l'EGiBDH són :

Planificació

Pel que fa a la identificació:

- Realitzar anàlisis de les causes estructurals de la problemàtica a transformar, dels drets vulnerats o potencialment vulnerats i una anàlisi de gènere (identificació de desigualtats, relacions de poder, necessitats

pràctiques i interessos estratègics, divisió sexual del treball, accés i control a recursos i beneficis) i implicació de la problemàtica per homes i dones (anàlisi causal, situacional i impactes potencials de gènere)

- Considerar en l'anàlisi altres variables pertinents que puguin ajudar a entendre les múltiples discriminacions (interseccionalitats) com, el sexe, l'edat, l'origen, la classe social, l'opció sexual, l'ètnia....)
- Considerar l'anàlisi de drets i de la seva vulneració no de forma aïllada sinó a partir de la seva interrelació.
- Identificar titulars de drets, obligacions i responsabilitats relacionats amb la problemàtica així com fer una anàlisi de les bretxes en les seves capacitats (anàlisi de capacitats) i dels impactes de gènere diferenciats.
- Identificar els col·lectius protagonistes (població subjecte) des d'un enfocament de gènere i diversitat (sexe, edat, pertinència ètnica, diversitat funcional, opció sexual...)

Pel que fa a la formulació:

- Dissenyar propostes encaminades a garantir l'aplicació dels drets per eradicar i/o reduir les bretxes de discriminació, exclusió i desigualtat. És a dir propostes que transformin les desigualtats i les relacions de poder existents a través de l'apoderament de titulars de drets i l'enfortiment de capacitats de tots els i les titulars (drets, obligacions i responsabilitat)
- Facilitar la participació equitativa de la població subjecte de l'acció en l'anàlisi de la problemàtica i en el disseny de l'estratègia d'intervenció. En concret considerar les barreres a la plena participació de les dones i altres col·lectius exclosos, trobant mesures per afavorir la seva participació, tenint en compte el seu triple rol (productiu, reproductiu i comunitari).
- Incloure el marc normatiu on s'ubica la proposta d'intervenció i en concret el seu alineament amb la CEDAW, la Declaració i Plataforma d'Acció de Beijing i altres estàndards internacionals relatius als Drets Humans i Drets Humans de les dones, així com legislacions regionals i nacionals o polítiques públiques vinculades.
- Especificar el treball sobre les dimensions que han de garantir l'exercici dels drets, en quant a disponibilitat, accessibilitat, qualitat, acceptabilitat, assequibilitat i sostenibilitat en el temps.

Implementació/Seguiment

- Establir espais, mecanismes i processos de participació activa dels col·lectius protagonistes, en especial els col·lectius tradicionalment exclosos, amb capacitat d'incidència en el procés de presa de decisions.
- Facilitar la informació rellevant i crítica a les persones i grups implicats perquè puguin acompanyar el procés d'implementació i presa de decisions.
- Establir mecanismes de seguiment participatiu, assegurant que es respecten els drets de les persones i es facilita l'apoderament dels i les titulars de drets.

Avaluació

- Establir un sistema d'avaluació clar, transparent i participatiu encaminat a la rendició de comptes i els aprenentatges sobre l'aplicació dels Drets Humans i l'apoderament de les dones així com l'enfortiment de capacitats de tots els i les titulars de drets.
- Incorporar la participació activa dels col·lectius protagonistes en els processos avaluatius com a subjectes del seu propi desenvolupament.
- Valorar la sostenibilitat dels processos, fent especial èmfasi a l'enfortiment de capacitats i apoderament dels i les titulars de drets.
- Realitzar avaluacions de procés, resultats i impacte que incloguin els efectes de la intervenció en homes i dones, així com en la materialització dels Drets Humans de forma diferenciada.
- Establir mecanismes d'avaluació continus que permetin incorporar les lliçons apreses (positives i negatives) en el procés i no només al final de les intervencions.
- Establir mecanismes d'incorporació de les recomanacions de les avaluacions en el cicle següent de planificació.
- Establir mecanismes de comunicació a la ciutadania sobre els canvis i resultats de la intervenció, els processos generats i les lliçons apreses com part de la rendició de comptes i de la transparència tant a Catalunya com al país soci.

b) En l'àmbit organitzatiu

Aquest àmbit inclouria la transformació dels organismes agents de la cooperació a l'intern, és a dir, en la seva estructura, funcions i cultura organitzativa perquè s'encamini a acomplir els objectius de l'enfocament de gènere i basat en Drets Humans, no només en les seves actuacions sinó en el seu interior per coherència interna i externa.

Les organitzacions que aposten per treballar des de l'EGiBDH han d'assumir-se com a titulars de responsabilitats i des d'aquesta posició impulsar els canvis necessaris en les seves estructures, sistemes de treball, valors i creences compartides per ser coherents amb els principis de Drets Humans així com per enfortir les seves capacitats per impulsar l'equitat de gènere, els Drets Humans i els Drets Humans de les dones.

Una organització coherent amb l'EGiBDH rendeix comptes i és transparent davant la seva base social, organitzacions amb les que col·labora, amb els i les titulars de drets i també internament. Així s'haurà de promoure la participació i el seguiment participatiu dels impactes de la seva gestió, incloent els i les titulars de drets implicats.

Alguns elements rellevants per impulsar aquest canvi organitzatiu pro-equitat i basat en Drets Humans són:

- Elaborar diagnòstics i avaluacions internes de gènere i basades en Drets Humans de les entitats.
- Posar en pràctica les troballes i recomanacions proposades en els diagnòstics i avaluacions internes, a través de plans concrets on es pugui fer un seguiment amb al participació activa de tots els equips de treball.
- Avaluar els plans de forma participativa, incorporant les recomanacions i lliçons apreses en les següents planificacions internes.
- Enfortir capacitats i formar a tots els equips humans de les organitzacions en l'enfocament de gènere i basat en Drets Humans, tant globals com més específiques, per cada àmbit i lloc de treball.
- Potenciar una organització i gestió dels equips humans coherents amb la igualtat de gènere i els principis dels Drets Humans: estructures horitzontals, mecanismes de presa de decisions més democràtics, nous usos dels temps que permetin gestionar amb equitat vida laboral, personal i familiar....
- Designar persones i equips responsables que coordinin, executin i garanteixin un seguiment i avaluació participatius de la implementació intraorganitzacional de l'enfocament de gènere i basat en Drets Humans.

Annex 1: Dimensions dels Drets Humans

A tall d'exemple orientador i en base a una problemàtica concreta de malnutrició infantil, es mostren les diferents dimensions per analitzar les possibles situacions que puguin provocar la violació d'un dret:

Dimensió	Paràmetres	Exemple
Disponibilitat	Nombre d'establiments, recursos, insums, programes, projectes, béns o serveis disponibles per al compliment del dret	Hi ha menjar suficient per als nens i les nenes? Existeix centre de salut?, té aquest centre serveis específics per a garantir una nutrició adequada durant l'embaràs i la lactància?
Accessibilitat	La no discriminació en la prestació dels serveis i en el sentit físic, d'abast geogràfic, cultural, o religions als serveis	El centre de salut es troba prop de la comunitat? Els homes i les dones, nens i nenes accedeixen al centre de salut en igualtat de condicions?
Qualitat	No només qualitat tècnica valorada per l'oportunitat, la integritat i l'efectivitat de les accions sinó la qualitat humana, en tant que satisfà les expectatives de qui presta i de qui rep el servei.	El menjar és de qualitat tant per a nens com per a nenes? El servei del centre de salut és de qualitat tant per a homes com per a dones?
Acceptabilitat	Si els serveis responen als valors de les persones usuàries – s'estudia a través de la satisfacció que manifesten amb el servei i la seva confiança.	La llet maternitzada és acceptada per la comunitat? Al centre de salut es tenen en compte les tradicions i costums dels homes i les dones, nens i nenes de la comunitat respecte a temes de salut matern-infantil?
Assequibilitat	La no discriminació en la prestació dels serveis en el sentit econòmic (accessibilitat econòmica)	El menjar existent té un preu assequible per als homes i les dones de la comunitat?
Sostenibilitat	Continuïtat en el temps al monitorar la compatibilitat de l'estructura i el funcionament proposat en una iniciativa amb els valors culturals i ètics del grup involucrat i de la societat, la qual cosa la fa acceptable per aquestes persones, col·lectius, comunitats, o organitzacions.	Una vegada, desaparegui l'ajuda, estan garantits els circuits d'obtenció de menjar tant per a homes i dones, com per a nens i nenes? El centre de salut compta amb professionals suficients? el centre de salut compta amb professionals per atendre adequadament les dones durant l'embaràs i la lactància? Quina imatge tenen els homes i les dones en el centre de salut?

Font: Adaptació de la Taula del document d'EGiBDH elaborat per l'Institut de Drets Humans de Catalunya